

інформації (міжнародний рівень). З першого погляду ці три рівні заперечують одне одного, адже як співставити свободу бізнесу із державним регулюванням чи глобалізацію. За цих умов бізнес не може бути вільним на 100 %, адже залежить від двох інших рівнів, а тому інформаційне середовище підприємства формується на їх перетині. У зв'язку з цим, прагнення до стандартизації та глобалізації економіки супроводжується максимально "вільними правилами гри" задля врахування вимог кожного підприємства. Для прикладу, в системі вітчизняного обліку про це свідчать оновлені форми звітності із урахуванням додаткових статей, можливість формування субрахунків та аналітичних рахунків залежно від господарських потреб підприємства.

Вимоги до вітчизняної облікової інформації з метою її відповідності Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та за для залучення іноземного інвестора полягають у наступному:

- популяризація соціальної відповідальності бізнесу і бухгалтера з метою формування правдивих показників фінансової та нефінансової звітності, а також публічність окремих фінансових показників на офіційних сайтах компаній;

- застосування вітчизняними підприємствами програмних забезпечень не лише компаній «ІС», що свідчить про монополізацію ринку, але й інших компаній (або за сприянням держави розробка нових вітчизняних програмних продуктів);

- стабільність фінансового середовища, оскільки постійні і непрогнозовані наперед зміни законодавчої бази (по середині року, кварталу) можуть призводити до порушень у веденні обліку, а тому і штрафів через неврахування бухгалтером таких змін;

- грамотний переклад Законів України «Про міжнародні договори», «Про режим іноземного інвестування», «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та НП(С)БО на англійську мову з метою залучення іноземного інвестора, який перш, ніж інвестувати буде здійснювати аналіз не лише фінансового клімату вітчизняних підприємств, а й зацікавиться рівнем законодавчого впливу на підприємство;

- здійснення кожним підприємством заходів для покращення облікової інформації за результатами проведеного контролю, аудиту у відповідності із вимогами Міжнародного стандарту контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг.

Із зазначеного вище варто зробити висновок, що поліпшення облікової інформації може здійснюватись на основі співпраці трьох складових: вдосконалення законодавчої бази та валютно-грошової системи на рівні держави; свободи, креативності і відповідальності бізнесу; залучення іноземного інвестора та врахування глобалізаційних факторів в процесі ведення бізнесу.

Список літератури:

1. Кірейцев Г. Г. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробництвом продукції виноградарства : [моногр.] / Г. Г. Кірейцев, І. В. Мельниченко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2013. – 234 с.
2. Чижевська Л. В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність : теорія, організація, прогноз розвитку : [моногр.] / Л. В. Чижевська. – Житомир : ЖДТУ, 2007. – 528 с.

Аліна КАВУН

Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

В умовах глобалізації економіки бюджетні установи займають важливе місце у сучасному суспільстві. Виплати працівникам є найвагомішою складовою усіх видатків бюджетних установ, а їх облік є однією з найважливіших сторін облікового процесу.

Актуальність досліджуваного питання є досить поширеною, оскільки бухгалтерський облік виплат працівникам є недосконалим і знаходиться у процесі реформування. Тому саме

це зумовлює досліджувати питання щодо розробки методичних підходів обліку виплат працівникам, які відповідатимуть міжнародним стандартам бухгалтерського обліку в державному секторі.

Конституція України гарантує кожному громадянину право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. У бюджетних установах та організаціях, праця виступає як цілеспрямована діяльність людей і є основним джерелом задоволення матеріальних і духовних потреб громадян [1].

Виплати працівникам бюджетних установ є інструментом соціального захисту та компенсаціями, які надані державою через суб'єктів господарювання державного сектора в обмін на послуги, які надаються працівниками. Але заробітна плата працівників невиробничої сфери є

однією з найнижчих серед галузей народного господарства. Заробітна плата в державному секторі України на 20 % нижча, ніж у приватному. У розвинутих країнах — навпаки. Наприклад, у США витрати на робочу силу в державному секторі на одну відпрацьовану людину-годину в 1,5 рази вищі ніж у приватному.

У зв'язку з реформуванням бухгалтерському обліку та інформації щодо виплат в державному секторі було розроблене НП(с)БОДС 132 "Виплати працівникам", яке створене на основі МСФЗДС 25 «Виплати працівникам».

Відповідно до вище згаданого національного положення 132 «Виплати працівникам» діляться на три групи:

1) поточні виплати, заробітна плата за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу, тощо;

2) виплати при звільненні. Зобов'язання щодо яких визнається у разі, якщо суб'єкт державного сектора має невідоме зобов'язання звільнити працівника або кількох працівників до досягнення ними пенсійного віку;

3) інші виплати працівникам, зокрема матеріальна допомога, визнаються зобов'язанням у звітному періоді, якщо робота, виконана працівниками у цьому періоді.

Нарахована сума поточних виплат працівникам за роботу, виконану ними протягом звітного періоду, та нарахована сума за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування визнаються поточними зобов'язаннями та витратами звітного періоду, у якому виникли такі зобов'язання.

Планом рахунків бухгалтерського обліку в бюджетних установах передбачено балансовий рахунок 66 «Розрахунки з оплати праці», який має 9 субрахунків:

- 1) 661 «Розрахунки із заробітної плати»;
- 2) 662 «Розрахунки із стипендіатами»;
- 3) 663 «Розрахунки з працівниками за товари, продані в кредит»;
- 4) 664 «Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями на рахунки з вкладів у банках»;
- 5) 665 «Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями внесків за договорами добровільного страхування»;
- 6) 666 «Розрахунки з членами профспілки безготівковими перерахуваннями сум членських профспілкових внесків»;
- 7) 667 «Розрахунки з працівниками за позиками банків»;
- 8) 668 «Розрахунки за виконавчими документами та інші утримання»;
- 9) 669 «Інші розрахунки за виконані роботи».

Через 66 рахунок здійснюють виплати працівникам, які не можна ототожнювати із заробітною платою, таким чином доцільним є змінити його назву на «Розрахунки з виплат працівникам», це по-перше. По-друге, цей рахунок застосовується не тільки для нарахування

та виплати заробітної плати, а й для розрахунків з оплати праці. А це, не одне і те саме поняття. Адже, згідно Закону України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку виплачують працівникові за виконану ним роботу [2]. А оплата праці – це обліково-аналітична категорія, яка характеризує трудовий дохід робітника, який формується під впливом кількості та якості затраченої корисної праці і виплачується працедавцем у вигляді заробітної плати в грошовій або натуральній формі [3].

У даний час, нормативно-правова база, що регулює теоретичні та методичні аспекти бухгалтерського обліку бюджетних установ не містить розкриття змісту та складових виплат працівникам, а чинні класифікаційні ознаки, що застосовуються для оцінки розміру виплат працівникам, суттєво відрізняються від класифікаційних ознак МСФЗДС. Так, згідно Інструкції зі статистики заробітної плати 5, розмір виплат працівникам визначається як фонд оплати праці, що класифікується у розрізі:

- фонд основної заробітної плати;
- фонд додаткової заробітної плати;
- інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

При цьому, окремі складові, що включаються до виплат працівників згідно МСФЗДС 25 «Виплати працівникам», до фонду оплати праці не належать [4].

Отже, облік поточних виплат працівникам є однією з важливих ділянок обліку в бюджетних установах. Крім того, поява Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» вимагає внесення відповідних змін в обліковий процес щодо виплат працівникам.

Також, для розв'язання окреслених проблем було розроблено Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку державного сектору «Виплати працівникам», впровадження якого у практику дозволило визначити зміст, складові, класифікаційні ознаки виплат працівникам установ сектору загального державного управління України та віднести їх у самостійний обліковий об'єкт, що є заходом гармонізації обліку з міжнародною практикою.

Список літератури:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254/96-ВР;
2. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. №108/95-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
3. Мельник Т.Г. Облік та аудит діяльності бюджетних установ: [навч.посін.] / Т.Г.Мельник. – Кондор, 2009. – 412с.
4. Режим доступу до матеріалів: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2012_9_3/46.pdf

Надія КІЗЮК

Тернопільський національний економічний університет

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНООРІЄНТОВАНОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

В умовах розвитку суспільства та глобалізації велике значення приділяється громадській підтримці кожного виду діяльності. Підприємства намагаються завоювати свого користувача та споживача результатів власної діяльності. Для того, щоб мати постійну підтримку виникає необхідність у проведенні соціальних заходів та повідомляти про них суспільство, акцентуючи увагу на соціальному значенні. У зв'язку з цим необхідною умовою ведення бізнесу стає формування соціальної звітності [1].

Дослідженню питань соціоорієнтованого обліку та звітності присвячені роботи таких вчених, як: Н. Андерсон, І. Акімова, І. Жиглей, В. Карагод, М. Пушкар та ін.

Ураховуючи дослідження зазначених вчених, слід зазначити, що певне коло питань залишилося невирішеним, а саме: визначення об'єктів соціально орієнтованого обліку,